

اقتصاد مقاومتی و آنچه خود داریم

۸ دی ۱۳۹۴ ساعت ۲۳:۲۹

طی سال‌های گذشته یکی از اصلی‌ترین استدلال‌های مرتبط با ناگزیر بودن مذاکره با غرب بر سر حقوق هسته‌ای تداوم صادرات و فروش نفت خام بوده است. در این زمینه مهمترین تحریم‌ها علیه ایران در بخش صادرات انرژی به عنوان شریان حیاتی درآمدهای کشور صورت گرفت تا ملت ایران را از مقاومت باز دارد و از پای درآورد. با این حال سکنداران سیاست خارجی با ادامه‌ی بازی در زمینی که ابعاد و قواعد آن را غربی‌ها تعیین کرده بودند، پافشاری بر رفع تحریم‌ها را در ازای واگذاری بخش‌های مهمی از حقوق هسته‌ای در دستور کار خود قرار دادند.

جوان و تاریخ- محمد سعید میرزایی

رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله خامنه‌ای در دیدار با جمعی از کارگران کشور بار دیگر با تشریح زوایای اقتصاد مقاومتی و ترسیم نقشه‌ی راه حرکت مسوولان نظام جمهوری اسلامی، رهنمودهایی را بیان فرمودند.

شاه بیت فرمایشات ایشان معطوف داشتن بخش عمده‌ی توان و تلاش مسوولان به اصلاح فرایند گردش چرخ دنده‌های اقتصاد کشور و بازنگری در روندهای ناکارآمد به جای تمرکز صرف به رایزنی و چانه زنی با سردمداران جبهه‌ی ضدایرانی کشورهای غربی بود. معظم له در بخشی از سخنان خود فرمودند: کلید حل مشکلات اقتصادی در لوزان و ژنو و نیویورک نیست، در داخل کشور است و همه باید مسوولیت‌های متفاوت خود را در تقویت تولید داخلی به عنوان تنها راه علاج مشکلات اقتصادی انجام دهند.

ایشان با تاکید بر راهکارهایی چون تقویت تولید داخلی و استفاده‌ی دولت به عنوان مهمترین نهاد مصرف کننده از این تولیدات و نیز مبارزه‌ی عملی و جدی با فساد اقتصادی و پدیده‌هایی چون قاچاق کالا، تحقق اهداف اقتصادی مقاومتی را افزون بر رفع مشکلات داخلی زمینه ساز احساس عزت و استغنائی ملی دانستند؛ پشتوانه‌ی بی که بیش از هر عنصر دیگری به تقویت موضع جمهوری اسلامی ایران در مذاکره بر سر حقوق اساسی ملت خواهد انجامید.

سخنان مقام معظم رهبری را می توان مصداق نفی «طلب خودداشته‌ها از بیگانگان» برشمرد. رهبر انقلاب با دیدی واقع‌نگرانه به مسائل و مشکلات کشور تصریح کردند که نبود تحریم‌ها طی سال‌های گذشته می توانست از بار مشکلات پیش رو بکاهد اما در برابر، اتکا به درآمدهای نفتی نیز می توانست مشکلات دیگری را در این وانفسای سقوط بهای جهانی نفت گریبانگیر کشور سازد.

با وجود چنین رهنمودهایی، تمرکز بیشینه برای به سرانجام رساندن مذاکرات هسته‌یی با هر قیمت ممکن را می‌توان دستورکاری غیرقابل عدول در دستگاه اجرایی کشور دانست. مهمترین آسیب چنین رویکردی را باید در کم‌رنگ شدن اهمیت سازوکارهای اقتصاد داخلی مبتنی بر مزیت‌های ملی جست‌وجو کرد. این در حالی است که موفق‌ترین الگوهای پیشرفت در اقتصادهایی با شرایط مشابه خودتوانی اقتصادی بوده است.

در این زمینه می‌توان به پیشرفت‌های اقتصادی کشوری چون کره جنوبی اشاره کرد که از دهه ۶۰ میلادی با تقویت زیرساخت‌های ارتباطی و صنعتی به تدریج بستر راهبردی جایگزینی واردات را برای روندهای اقتصادی خود فراهم ساخت و به صورت آهسته اما پیوسته منزلت خود را در هرم اقتصاد بین‌الملل از قاعده به سمت راس این هرم سوق داد.

نمونه‌های عینی‌تر تکیه بر مزیت‌های داخلی برای بسیاری از پژوهندگان سیاسی-تاریخی به کرباس پوشی رهبری چون «مهاتما گاندی» باز می‌گردد که با این اقدام نمادین خود توانست کمر استعمار بریتانیا در هندوستان را با تبر خودتوانی و استفاده از صنایع هر چند کم‌رمق داخلی بشکند.

طی سال‌های گذشته یکی از اصلی‌ترین استدلال‌های مرتبط با ناگزیر بودن مذاکره با غرب بر سر حقوق هسته‌ای تداوم صادرات و فروش نفت خام بوده است. در این زمینه مهمترین تحریم‌ها علیه ایران در بخش صادرات انرژی به عنوان شریان حیاتی درآمدهای کشور صورت گرفت تا ملت ایران را از مقاومت باز دارد و از پای درآورد. با این حال سکنداران سیاست خارجی با ادامه‌ی بازی در زمینی که ابعاد و قواعد آن را غربی‌ها تعیین کرده بودند، پافشاری بر رفع تحریم‌ها را در ازای واگذاری بخش‌های مهمی از حقوق هسته‌ای در دستورکار خود قرار دادند.

این در حالی است که راهکارهایی مانند دوری از خام‌فروشی و معطوف داشتن عرضه‌ی کالای استراتژیک نفت به گردش در ساختار داخلی اقتصاد می‌توانست یکی از مهمترین نقطه ضعف‌های اقتصادی ما را برطرف سازد.

در این زمینه کشوری چون اندونزی می‌تواند الگویی مناسب برای سیاستگذاران کشورمان باشد. این کشور جنوب شرقی آسیا در سال‌های اخیر با خروج از سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک)، نفت تولیدی خود را که میزان قابل توجهی بود به صنایع داخلی و پالایشگاه‌ها تزریق کرد و به طور کلی سیاست خام‌فروشی را کنار گذاشت. نتیجه‌ی چنین راهبردی را آشکارا می‌توان در رشد چشمگیر اقتصادی این کشور مشاهده کرد.

این تنها یک نمونه از رویکردهای معطوف به خودتوانی و تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی است. طبیعتاً در زمینه‌های تولید علم و فناوری، رونق بخشی کشاورزی و دامپروری، استفاده از منابع تجدیدپذیر انرژی، ترانزیت کالا و انرژی و... می‌توان سرنوشت کشور را به دور از جنجال‌های لوزان و ژنو و نیویورک تعیین کرد و «جام جم» حقوق ملت را نه از بیگانگان بلکه از درون کشور جست.

